

Izvedba minimalnih standardov za izdelavo OCPS – vprašanja pripravljavcev in izdelovalcev OCPS z ogovori MOPE

Vprašanje št. 1: Združevanje aktivnosti

Pri pripravi podrobnega procesnega načrta bi v sklopih B, C in D prosili za dovoljenje, da nekatere aktivnosti združimo.

SKLOP B

V sklopu B bi združili naslednji predstavitvi: predstavitev namena in ciljev OCPS celotni občinski upravi in delavnico z vodji oddelkov s poudarkom na prostoru in prometu. Spodaj kopirano iz minimalnih standardov za občine med 16.000 in 100.000.

Pojasnilo: gre za iste sogovornike in teme, ki se smiselno dopolnjujejo, zato se nam zdi tovrstno združevanje racionalno iz porabe časa občinske uprave ter samega potovanja na sedež predmetne občinske uprave.

B: VZPOSTAVITEV PROCESA

- 1 predstavitev namena in ciljev OCPS celotni občinski upravi (nujna prisotnost vsaj direktorja občinske uprave, vodij oddelkov/služb in predstavnikov področij prometa in urejanja prostora)
- zapisnik uvodnih medsektorskih aktivnosti (delavnica s prometnimi in prostorskimi načrtovalci ter sestanek z vsemi relevantnimi sektorji na občini)

SKLOP C IN D

Po izvedeni delavnici za oblikovanje vizije, je treba vizijo preveriti na 1-3 javnih razpravah s splošno javnostjo. Naše izkušnje kažejo, da ljudje hitro začnejo govoriti o izzivih in ukrepih, oziroma se ne zadovoljijo zgolj s pogovorom o viziji in ciljnih razvoja prometa v občini, četudi je ta zelo relevanten. Ko ljudje enkrat začnejo govoriti o izzivih ali ukrepih, jih je veliko boljše, kot ustaviti, z njimi nadaljevati pogovor. Če bi pogovor o tem zavrnil, bi tvegali, da bi se ti udeleženci dogodkov za pripravo OCPS nehali udeleževati. Ker je ljudi z interesom za vključevanje v javne zadeve malo, še posebej v manjših občinah, se nam zdi to veliko tveganje s stališča nadaljevanja procesa vključevanja javnosti. Prav tako bi bilo nenavadno o izzivih (kot delu analize stanja – percepcija izzivov na področju prometa s strani javnosti) govoriti dvakrat, torej ob viziji in še na posebni javni razpravi – običajen udeleženec bi imel pripombo, da je o tem z nami že govoril. Zato bi ti dve javni razpravi združili.

Če pojasnim na primeru občine, ki ima med 16.000 in 100.000 prebivalcev. Nekje v drugem delu sklopa C bi opravili dve daljši javni razpravi, v različnih delih občine. Prvi del obeh javnih razprav bi bil namenjen potrditvi/zavrnitvi vizije in rangiranju ciljev. Drugi del javne razprave bi bil namenjen opredelitvi in prioritizaciji ključnih izzivov, razdeljenih po stebrih mobilnosti. Torej bi imeli namesto dveh JR v sklopu C in dveh JR v sklopu D izvedli dve dvojni javni razpravi. Poročili dveh javnih razprav o viziji in ciljnih (SKLOP C) bi združili v eno poročilo o viziji in ciljnih, poročili dveh javnih razprav o izzivih (analiza stanja – SKLOP D) bi prav tako združili v eno poročilo o izzivih. Hkrati bi imeli dve (2) listi prisotnosti, prvo za prvo dvojno razpravo in drugo za drugo dvojno razpravo. Na vsaki podpisni listi bi bilo jasno navedeno, da so bili podpisniki udeleženi na dveh/dvojnih javnih razpravah, vsaka podpisna lista bi bila nato priložena dvakrat; enkrat poročilu v SKLOPU C in drugič poročilu v SKLOPU D.

Tretjo javno razpravo iz sklopa D bi izvedli digitalno, v obliki vnašanja izzivov na spletni zemljevid. Poročilo te javne razprave bi integrirali v poročilo fizičnih javnih razprav o izzivih – analizi stanja.

SKLOP C: ORIS ŽELENEGA STANJA

- 2 javni razpravi s fizično prisotnostjo udeležencev za predstavitev predloga vizije in ciljev (v različnih delih občine); ena od javnih razprav je lahko izvedena v digitalni obliki

SKLOP D: ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

- vsaj 3 javne razprave s fizično prisotnostjo udeležencev (v različnih delih občine); ena od javnih razprav je lahko izvedena v digitalni obliki

Prosimo za soglasje za opisano izvedbo procesa priprave CPS.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 1:**

SKLOP B

Odgovor: Omenjene aktivnosti se lahko izvede na isti dan, vendar ob upoštevanju, da se izvede vse zahteve iz minimalnih standardov in se to transparentno poroča:

- *predstavitev namena in ciljev OCPS + sestanek z vsemi relevantnimi sektorji na občini – na primer kot prvi del dogodka (gre za bolj splošni del, namenjen vsem = namen, cilji, pregled vloge posameznih sektorjev, evidentiranje izzivov, priložnosti, pobud);*
- *delavnica s prometnimi in prostorskimi načrtovalci – na primer kot drugi del dogodka, na katerega so vabljeni tudi ostali predstavniki občine, nujno pa se ga udeležijo navedeni (gre za bolj strokovno ozki del, primarno namenjen dvema sektorjema). Tu je potrebno upoštevati, da so za delavnico potrebne predhodne priprave s strani navedenih načrtovalcev na občini.*

SKLOP C IN D

Odgovor: Omenjene javne razprave s splošno javnostjo iz sklopov C in D se lahko izvedejo skupaj na način, kot je predlagano. Pogoji pa so:

- *da se izvede celotno število javnih razprav (v živo in/ali v digitalni obliki), določenih za posamezno velikost občine;*
- *da se upoštevajo vse zahteve iz minimalnih standardov glede udeležencev/vabljenih na javne razprave (četrtne skupnosti, manjši kraji, fokusne skupine) – glede na velikost obravnavane občine;*
- *da se na vsaki izmed njih (v živo in/ali v digitalni obliki) dejansko obravnavajo tako vizija in cilji kot tudi izzivi in priložnosti – z jasnimi ugotovitvami in zaključki v poročilu;*
- *da se vse javne razprave izvedejo v času od delavnice za oblikovanje vizije do zaključka analize stanja in se tudi poročajo v tem okviru – izvajalec naj izbere najbolj pregleden način, da bo sledljivo v procesu presoje kakovosti.*

- **Vprašanje št. 2: Pobuda za prilagoditev izvedbe minimalnih standardov**

Vljudno prosimo za dovoljenje za prilagoditev aktivnosti iz *Minimalnih standardov za izdelavo občinske celostne prometne strategije* v okviru izdelave Občinskih celostnih prometnih strategij.

Že leta se v praksi soočamo z nizkim interesom ljudi za udeležbo na klasičnih javnih razpravah. Še posebej mlajše generacije je z metodo klasične javne razprave težje zajeti. Ta fenomen nikakor ni le domena Slovenije, s tem se soočajo tudi ostale podobne evropske organizacije. Zaradi tega smo na IPoP pred nekaj leti začeli z razvojem novih metod participacije, katerih skupni imenovalec je, da potekajo v odprtem prostoru ter naslovijo nove javnosti, ki niso tipične v smislu udeležbe na javnih razpravah. Nove metode razvijamo skupaj z gledališčem Ana Monro, ki je eden največjih in najpomembnejših uličnih gledališč v Sloveniji in širše. Z razvitimi metodami na sproščen in lahkoten

način pristopamo do ljudi. Z dosedanjo uporabo smo v različnih krajih v Sloveniji za različne namene zajeli javnosti, ki so bile do takrat večkrat prezrte oziroma jih je bilo izredno težko vključiti v participatorni proces.

Več o omenjenem sodelovanju: <https://ipop.si/2021/12/13/ustvarjanje-prostora-je-lahko-prijetno-in-zabavno/>

V procesu vključevanja javnosti v povezavi z OCPS v Mestni občini Ljubljana bi želeli javne razprave izvesti v času gledališkega festivala Ane Desetnica (ki ga organizira gledališče Ana Monro) in bo potekal v prvih dneh julija 2024. Festival bo za razliko od prejšnjih izvedb povezoval središče Ljubljane in sosese v Šiški. Potekal bo na obeh prizoriščih ter s tem sam od sebe odprl vprašanje potovanja med središčem mesta in soseskami. Ob boku gledališkemu festivalu bi izvedli dve dvojni javni razpravi. Dvojna javna razprava pomeni, da bi dva dni festivala Ana Desetnica obiskovalce festivala vključili v javno razpravo na temo vizije in ciljev (Sklop C) ter javno razpravo na temo analize stanja (Sklop D). Na prvi izbran dan festivala bi izvedli dve javni razpravi (Sklop C in D), prav tako bi na drugi izbran dan festivala izvedli dve razpravi (Sklop C in D). Ob tem bi manjkajočo javno razpravo za vizijo in eno manjkajočo za analizo stanja izvedli digitalno, ter tako vključili še druge javnosti. Četrto, manjkajočo javno razpravo iz sklopa D (analiza stanja) bi izvedli na klasičen način. Menimo, da na tak način nihče ne bi bil izključen iz procesa vključevanja in sodelovanja. S tem bi sicer prišlo do manjših zamikov oziroma časovnih premikov izvajanj različnih sklopov, saj bi upoštevali predviden termin izvedbe festivala Ana Desetnica, vendar pa bi ohranili potek vizija in cilji – analiza stanja – strateška vodila – ukrepi: menimo, da proces priprave strategije zaradi tega nikakor ne bi bil slabši. Dopusčamo možnost da bi, v primeru dobrih izkušenj s tovrstnimi javnimi razpravi, na podoben način izvedli še kakšno javno razpravo v drugi četrtini skupnosti. Prosimo za dovoljenje, da javne razprave iz sklopa C in D izvedemo na zgoraj opisan način.

V nekaterih občinah izvajajo aktivnosti, ki so zelo primerna podlaga za izvedbo razstave, ki je predvidena v Sklopu C. Na primer, v eni izmed občin za katero pripravljamo OCPS bodo ureditve s poudarkom na trajnostni mobilnosti predmet arhitekturnega seminarja. Ker bodo te ureditve vizualizirane, bi bila to dobra osnova za razstavo. Ker se seminar konča pozno popoldne, bi izvedli razstavo kasneje, ko bi Sklop D že zaključili. Kljub temu menimo, da bi se s to razstavo bolj približali namenu – promociji trajnostne mobilnosti na primeru izbrane občine, kot s pripravo in izvedbo popolnoma nove vzporedne razstave. Prosimo za dovoljenje, da razstavo izvedemo v drugem sklopu priprave OCPS.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 2:**

Kot je bilo poudarjeno že na usposabljanju za pripravo OCPS, je dovoljeno nekatere korake izdelave OCPS spremeniti, če se to izkaže za smiselno, saj ima vsaka občina in vsak postopek priprave dokumenta svoje specifične (že uveljavljene dogodke, način dela, participacije, krajevne posebnosti...).

Soglašamo z vašimi predlogi za prilagoditev aktivnosti. Menimo, da je iskanje sinergijskih učinkov in uveljavljenih/uspešnih pristopov zelo dobrodošlo.

- **Vprašanje št. 3: Preveritev dikcije delavnica**

Preverjamo dikcijo iz Minimalnih standardov za OCPS (6.000 d 16.000 prebivalcev). V okviru sklopa A je predvideno poročilo, ki zajema tudi zapisnik delavnice o predstavitvi namena in ciljev OCPS županu

in občinskemu svetu. Občinski sveti se sestajajo na sejah, kjer sledijo formalnemu protokolu, tako da to bi težko imenovali delavnica. Če gre samo za neko obvestilo pod npr. točko razno, potem bi to šlo, v trenutku ko to postane točka na dnevnem redu pa je podvržena protokolom odločanja in to pomeni zasedanje pristojnih odborov, gradivo itd. Skratka, stvar postane precej komplicirana.

Kako boste to tolmačili, seja občinskega sveta = delavnica? Ločene delavnice je skoraj nemogoče pričakovati.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 3:**

Strinjamo se, zapis je malce neroden. Mišljena je predstavitev, ki je predstavljena v poročilu. Pomembno je, da ni to samo kratka omemba priprave OCPS na seji. Treba je imeti predstavitev, na kateri se občinskim svetnikom podrobneje razloži namen, cilji, postopek priprave. In predvsem to, da želimo njihovo sodelovanje in spremljanje priprave, saj bodo na koncu oni tisti, ki bodo dokument potrdili. To je nujno v izogib situaciji, da bodo na koncu ob sprejemu dokumenta apriorno proti, ker ne bodo vedeli, za kaj gre oz. je bilo narejeno brez njih.

- **Vprašanje št. 4: Preveritev možnosti predstavitve namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu**

Pri aktivnosti Predstavitev namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu zaradi dinamike in posebnosti sklicev občinskih svetov se pri nekaterih občinah soočamo s težavo, da predstavitev na redni občinski seji ni možna skladno z delovnim in časovnim načrtom. Ponekod so seje občinskega sveta, na katerih bi lahko izvedli predstavitev, predvidene šele konec junija (vprašanje podano 29. 4. 2024).

Ker želimo z aktivnostmi čim bolj slediti časovnici nas zanima, ali lahko namesto predstavitve na redni občinski seji organiziramo korespondenčno sejo s predstavitvijo ali izvedemo sestanek vodij svetniških skupin, ki bi seznanili svoje občinske svetnike.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 4:**

Nikjer ni zahtevano, da izvedete predstavitev namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu na redni občinski seji. Ta korak bi bilo sicer smiselno opraviti v fazi odločitve, ali sploh izdelati OCPS, saj je politična podpora ključna za sprejetje in izvajanje OCPS. Na osnovi česa pa se je občina odločila, da bo OCPS izdelala? Sicer se lahko najdemo v situaciji, da se OCPS izdelava, pa odločevalci v resnici niso naklonjeni preobrazbi prometnega sistema oz. spreminjanju potovalnih navad v občini.

Odločevalce je vsekakor potrebno ozavestiti, torej je politikom potrebno predstaviti koristi celostnega prometnega načrtovanja, možnosti financiranja ukrepov, dobre prakse drugih občin, tujine....

Kot rečeno, se koraki lahko zamenjajo, zato ni prepozno, da ga izvedete, oblika predstavitve pa prilagodite na način, da boste imeli res zagotovljeno politično podporo, saj boste imeli sicer težave s sprejetjem in izvajanjem OCPS (ne pozabimo na obveznosti poročanja 7 let po sprejemu OCPS).

- **Vprašanje št. 5: Združevanje aktivnosti**

Konkretno nas zanima, ali lahko združimo:

- 2 javni razpravi iz sklopa C (Oris zelenega stanja) za predstavitev vizije in ciljev ter

- 3 javne razprave iz sklopa D (Analiza obstoječega stanja) v tri dogodke-razprave (na različnih koncih občine; pri čemer je ena od razprav lahko izvedena v digitalni obliki). Na teh treh dogodkih bi torej obravnavali tako vizijo in cilje, kot tudi analizo stanja.

Smiselno se nam zdi npr. tudi, da se npr. v okviru sestava širše deležniške skupine na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C opravijo tudi:

- 25 intervjuji s ključnimi deležniki iz sklopa D ter
- delavnica o opredelitvi in prednostnih izzivih in priložnosti ter prioritet in ciljnih vrednosti, ki je prav tako predvidena v sklopu D.

Po izkušnjah, ki jih imamo iz CPS prve generacije namreč s prevelikim številom dogodkov in razprav, vnema za udeležbo in sodelovanje na tovrstnih dogodkih upada, česar si ne želimo.

Prav tako stremimo k racionalnosti postopkov. Zato želimo, kjer se nam to zdi smiselno, dogodke združevati, saj menimo, da bo uspeh tako večji.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 5:**

Omenjene javne razprave s splošno javnostjo iz sklopov C in D se lahko izvedejo skupaj pod naslednjimi pogoji:

- *da se izvede celotno število javnih razprav (v živo in/ali v digitalni obliki), določenih za posamezno velikost občine;*
- *da se upoštevajo vse zahteve iz minimalnih standardov glede udeležencev/vabljenih na javne razprave (četrtne skupnosti, manjši kraji, fokusne skupine) – glede na velikost obravnavane občine;*
- *da se na vsaki izmed njih (v živo in/ali v digitalni obliki) dejansko obravnavajo tako vizija in cilji kot tudi izzivi in priložnosti – z jasnimi ugotovitvami in zaključki v poročilu;*
- *da se vse javne razprave izvedejo v času od delavnice za oblikovanje vizije do zaključka analize stanja in se tudi poročajo v tem okviru – izvajalec naj izbere najbolj pregleden način, da bo sledljivo v procesu presoje kakovosti.*

Torej bi namesto dveh javnih razprav s fizično prisotnostjo udeležencev v sklopu C in dveh javnih razprav s fizično prisotnostjo udeležencev v sklopu D izvedli dve dvojni javni razpravi s fizično prisotnostjo udeležencev. Poročili dveh javnih razprav o viziji in ciljih (SKLOP C) bi združili v eno poročilo o viziji in ciljih, poročili dveh javnih razprav o izzivih (analiza stanja – SKLOP D) bi prav tako združili v eno poročilo o izzivih. Hkrati bi imeli dve (2) listi prisotnosti, prvo za prvo dvojno razpravo in drugo za drugo dvojno razpravo. Na vsaki podpisni listi bi bilo jasno navedeno, da so bili podpisniki udeleženi na dveh/dvojnih javnih razpravah, vsaka podpisna lista bi bila nato priložena dvakrat; enkrat poročilu v SKLOPU C in drugič poročilu v SKLOPU D.

Tretjo javno razpravo iz sklopa D boste izvedli digitalno. Digitalno lahko izvedete tudi eno od dveh javnih razprav iz sklopa C v primeru, da je ne boste izvedli raje skupaj z razpravo sklopa D s fizično prisotnostjo udeležencev.

Na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C predlagate izvedbo 25 intervjujev s ključnimi deležniki iz sklopa D. Intervjujev ne morete izvesti v okviru same delavnice, lahko pa se z nekaterimi udeleženci delavnice dogovorite, da po zaključeni delavnici ostanejo na voljo za intervjuje in s tem izvedete nekaj od predvidenih 25 intervjujev.

Na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C predlagate izvedbo delavnica o opredelitvi in prednostnih izzivih in priložnosti ter prioritet in ciljnih vrednosti, ki je prav tako predvidena v sklopu D. V minimalnih standardih v sklopu D to ni mišljeno kot delavnica, temveč aktivnost, ki se zaključi s poročilom.

- **Vprašanje št. 6: Zbiranje pobud za ukrepe**

Ali lahko zbiranje pobud za ukrepe izvedemo v okviru spletne ankete, kjer bi se prebivalci opredelili tako do predlaganih ukrepov, kot tudi imeli možnost podati dodatne pobude.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 6:**

Iz vašega vprašanja ni razvidno, ali nameravate spletno anketo izvesti v sklopu D ali E. Če jo boste izvedli v sklopu D, boste dejansko zbirali pobude občanov za ukrepe. Če pa boste spletno anketo izvedli v sklopu E, torej potem, ko boste v okviru ožje delovne skupine že evidentirali seznam možnih ukrepov, boste lahko poleg zbiranja pobud za ukrepe pridobili tudi povratno informacijo do predlaganih ukrepov od prebivalcev. V tem primeru je smiselno, da daste prebivalcem možnost, da predlagane ukrepe rangirajo.

- **Vprašanje št. 7: Razstava**

Razstavo bi izvedli glede na občinski koledar (npr. ETM, občinske prireditve...), ko bi lahko pokazali npr. tudi kakšno vizualizacijo ukrepov.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 7:**

Strinjamo se, smiselno je združevati aktivnosti, s katerimi dosegamo sinergijske učinke.

- **Vprašanje št. 8: Vzpostavitev sodelovanja s sosednjimi občinami**

V sklopu B minimalnih standardov je predvidena točka (za občine do 6.000 in 6.000-16.000 prebivalcev) »zapisnik sestanka o vzpostavitvi sodelovanja s sosednjimi občinami«, ki je ne razumemo najbolje.

Ali je cilj te točke opraviti sestanke s sosednjimi občinami, kjer se pogovarjamo o potencialnih projektih in trenutnih problemih, ali da se z naročnikom/občino (interno, brez vključitve sosednjih občin) za katero izdelujemo OCPS dogovorimo na kak način in v katerih korakih bomo (po potrebi – na podlagi analize obstoječega stanja) vključili sosednje občine. V kolikor je vaše stališče, da je potrebno opraviti sestanke s sosednjimi občinami nas zanima ali je potrebno sestankovati z vsemi sosednjimi občinami, ali le tistimi, kjer ima naročnik/občina željo po reševanju težav ali izvedbi novih projektov.

V kolikor je cilj tega koraka sestanki s sosednjimi občinami prosimo za cilj sestanka - teme, ki jih naj v sklopu tega koraka obdelamo. Namreč, težko se je pogovarjati o morebitnih projektih in trenutnih težavah, v kolikor je ta faza predvidena celo pred izdelavo vizije in ciljev, ter posledično tudi pred analizo obstoječega stanja in predlogom ukrepov.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 8:**

Zapisnik sestanka o vzpostavitvi sodelovanja s sosednjimi občinami v sklopu B je mišljen kot zapisnik sestanka, na katerem sosednjim občinam predstavite, da ste pričeli s pripravo OCPS in kdo so osebe na vaši občini, ki vodijo proces ter vzpostavite seznam oseb v sosednjih občinah, na katere se boste lahko obrnili tekom procesa priprave OCPS v korakih, ki bodo sledili. Če sosednje občine ne poznajo procesa priprave OCPS in ga same ne izdelujejo, jim na kratko predstavite namen in cilj dokumenta in kje vidite

potencialne potrebe po sodelovanju z njimi (JPP, medobčinske peš in kolesarske povezave, upravljanje prometa in podobno).

- **Vprašanje št. 9: Vprašanje glede ankete v osnovnih šolah**

(to ni del minimalnega standarda, ampak kazalnikov)

Zanima me, ali se izvaja anketa v šolah v petek ali vse dni v tednu. V navodilih (Metodologija za izvajanje analiza za spremljanje obveznih kazalnikov za potrebe priprave in spremljanja učinkov Občinskih celostnih prometnih strategij ter način poročanja) namreč piše: »Anketiranje se izvede v enem dnevu. Anketa naj se izvaja v petek, če se bo izvedla že v četrtek, naj učenci povedo, na kakšen način bodo predvidoma prišli v šolo naslednji dan. Anketiranje izvedite v istem tednu na vseh izbranih šolah.« V obrazcu pa so napisani vsi dnevi v tednu.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 9:**

Anketiranje lahko izvedete v enem dnevu in ostale dneve v tabeli pustite prazne.

Če želite, lahko anketo izvajate tudi cel teden (v primeru, da želite preveriti, ali se načini prihodov v šolo zaradi kakšnih posebnosti preko tedna spreminjajo).

- **Vprašanje št. 10: Prošnja za uporabo pridobljenih podatkov o potovalnih navadah zaposlenih**

V sklopu izvajanja anket o potovalnih navadah zaposlenih, imamo za nekaj občin, za katere pripravljamo OCPS, že pridobljene podatke za večje zaposlovalce. Za Mestno občino Ljubljana in občino Škofja Loka smo v okviru projektov SmartMOVE in Trata, industrijska cona za 21. stoletje že pridobili podatke za večje zaposlovalce. Za MOL imamo podatke tudi iz drugih mobilnostnih načrtov, ki smo jih pripravljali v zadnjem letu (Gozdarski inštitut in MOPE – Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo).

Prosimo, če lahko te podatke uporabimo za Kazalnik 4: Deleži uporabe potovalnih načinov pri poteh na delo. Podatki, s katerimi razpolagamo so pridobljeni decembra leta 2022 oziroma v letu 2023.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 10:**

Spremljanje enotnih kazalnikov učinka »delež uporabe potovalnih načinov pri poteh na delo« in »dolžine poti na delo« določa Pravilnik o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja občinskih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikov, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju (Uradni list RS, št. 76/23) v členih 11. – 14. V 13. členu je določeno, da občina poroča izhodiščno stanje iz analize stanja kot enega od korakov priprave OCPS. In nato poroča vsako leto.

To pomeni, da je potrebno imeti zagotovljen neprekinjen niz poročil brez eno ali dveletnih prekinitev, kar bi se zgodilo v vašem primeru, če bi uporabili ankete, narejene za potrebe mobilnostnih načrtov. Prav tako po metodologiji prvi kontakt z izbranimi zaposlovalci vzpostavi občina, ki mora izbrane zaposlovalce seznaniti, da se bo kratka anketa pri njih izvajala 8 let in za to dobiti neko načelno soglasje. Gre torej za drug namen in zahteva večletno sodelovanje. Prav tako morda decembrski čas ni najprimernejši za pridobitev izhodiščnega stanja in pomeni, da bi še naslednjih 7 let morali izvajati meritve decembra.

Predlagamo torej, da izvedete vse analize, kot to določa zgoraj navedeni pravilnik in ostali dokumenti (Nacionalne smernice za pripravo OCPS in priloga – Metodologija za izvajanje analiz za spremljanje

kazalnikov). Ankete boste torej izvedli 8krat namesto 7krat, zagotovili pa boste vsakoletno ponavljanje izvedbe ankete pri večjih zaposlovalcih in ustreznost vsakoletnega poročanja.

- **Vprašanje št. 11: Beleženje prisotnosti na javnih razpravah**

Vljudno prosimo za dovoljenje za drugačno beleženje prisotnosti na javnih razpravah v procesu priprave OCPS MOL. Poleg klasičnih metod vključevanja javnosti, bo v procesu priprave OCPS MOL izvedena tudi javna razprava v javnem prostoru in spletna javna razprava.

Namen javne razprave v javnem prostoru je poleg ostalega, proces participacije izvajati na nekoliko bolj prijeten in manj formalen način, ter tako pritegniti nove javnosti. Ker beleženje udeležbe z listami prisotnosti ni skladno s tem izhodiščem, prosimo za dovoljenje, če lahko udeležbo dokazujemo z izdatnim fotografiranjem, snemanjem, ter materiali (ankete, plakati, ...) iz samih razprav in poročili, pripravljenimi na podlagi teh materialov.

V izvajanju spletnih javnih razprav, bi udeležbo dokazovali z posnetki zaslonov, kjer so vidni vnosi udeležencev in izpisi teh vnosov.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 11:**

Skladno z Odgovorom MOPE na vprašanje št. 2 za izvedbo minimalnih standardov sporočamo, da je tak način beleženja prisotnosti primeren.

- **Vprašanje št. 12: Podaljšanje roka za izdelavo OCP**

(to ni del minimalnega standarda)

Glede na to, da je večina občin pristopila k izdelavi OCPS-ja konec meseca maja/začetek junija me zanima, ali je morda govora o kakšnem podaljšanju roka za izdelavo OCPS – da lahko naše aktivnosti izvedemo kvalitetno?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 12:**

Da, MOPE - Urad za spodbujanje zelenega prehoda (UsZP) je dne 4. 7. 2024 Organ upravljanja EKP zaprosil za mnenje glede možnosti podaljšanja roka JR OCPS. V primeru podaljšanja roka bo UsZP občine o tem obvestil.

- **Vprašanje št. 13: Sodelovanje s sosednjimi občinami**

Četudi smo v naših občinah uspeli izvesti nujne aktivnosti (štetje prometa, ankete v šolah ipd..) še pred poletjem, pa kljub vsemu pade ogromno aktivnosti na poletje. Od delavnic s širšimi in ožjimi delovnimi in skupinami, intervjujev, javnih razprav pa vse do sestankov s sosednjimi občinami, anketami s splošno javnostjo, anketami pri zaposlovalcih ipd.. Zato se nam na vseh aktivnostih pojavlja zelo omejeno število udeležencev, kar zelo otežuje kvalitetno pripravo OCPS-ja, katerega cilj je maksimalno vključevanje javnosti. Vendar če želimo sprejeti OCPS na občinskem svetu meseca marca, je nujno da ga damo v prvo fazo presoje kakovosti najkasneje meseca oktobra, drugo pa decembra/januarja, saj verjamemo, da bodo tudi presojevalci na polno zasedeni in se bodo težko držali rokov.

Zato ne gre drugače, kot da se večina zahtevanih delavnic izvede preko poletja. Ker si morajo aktivnosti po sklopih (v veliki večini) slediti kronološko, pa se nam izdelava OCPS-jev zelo zatika in sicer v primeru

ene izmed občin se planiranega sestanka s sosednjimi občinami ni udeležila nobena sosednja občina. Ali lahko namesto sestanka sosednje občine obvestimo o pričetku OCPS po e pošti, jih prosimo za kontakte njihovih koordinatorjev oz. odgovornih za promet in prosimo za mnenje glede posameznega stebra na stičiščih občin?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 13:**

Predlagamo, da župan občine posreduje pisno sporočilo županom sosednjih občin, da njihova občina pripravlja OCPS in zaprosi za kontakte strokovnih sodelavcev, pristojnih za področje upravljanja prometa. Ko boste dobili kontakte, izvedite z njimi posamične pogovore, če se ne bo dalo uskladiti enega datuma za sestanek. Upoštevajte še odgovor MOPE na vprašanje št. 8 za izvedbo minimalnih standardov.

- **Vprašanje št. 14: Izvedba intervjujev in anket v analizi obstoječega stanja**

Intervjujev s ključnimi deležniki, anket s splošno javnostjo in anket z delodajalci ne dobimo dovolj za zagotovitev minimalnih standardov, so pa ključnega pomena za izdelavo faze »Analiza obstoječega stanja« pred koncem katere ne moremo v naslednjo fazo. Predvidevamo, da jih bomo tudi do konca poletja zelo težko zbrali (kljub velikemu trudu), česar pa si ne moremo privoščiti, v kolikor želimo sprejeti OCPS do zastavljenega roka. Težave imamo sploh v občinah, ki imajo med 1000 in 2000 prebivalcev, kjer bi morali izvesti anketo z vsakim petim oz. desetim občanom. Prav tako je izjemno težko dobiti sodelovanje večjih zaposlovalcev (sploh, ko se jim omeni da bi morali enako aktivnost izvajati vsako leto, naslednjih 7 let) Ali so tukaj dovoljena odstopanja od minimalnih standardov? Ali lahko nadaljujemo v naslednjo fazo ko prejmemo večji del anket in intervjujev (tako lahko precej sigurno predvidevamo dejansko stanje)? S strani intervjuvancev je pogosto zaznana zahteva/želja, da jim vprašanja posredujemo vnaprej in v pisni obliki. Prav tako nam pogosto želijo odgovarjati pisno preko e-pošte. Lahko intervjuje izvedemo v pisni obliki preko e-pošte, saj je to edini način, da jih uspemo pridobiti?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 14:**

Odstopanja od minimalnih standardov niso dovoljena, smiselno lahko korake zamenjate glede na trenutne razmere v občini oz. nekatere aktivnosti izvajate vzporedno. Prav tako morate zagotoviti pridobivanje podatkov za enotne kazalnike, določena s Pravilnikom o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja občinskih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikov, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju (Uradni list RS, št. 76/23).

Intervjuji v živo so sicer bolj zaželeni, vendar so dopustni tudi intervjuji v pisni obliki.

- **Vprašanje št. 15: Udeležba na delavnicah in javnih razpravah**

Na delavnicah s širšo delovno skupino (delno zaradi tem o katerih govorimo, ki občanov ne pritegnejo – npr. Vizija in cilji, delno zaradi dopustov..) in javnih razpravah (kljub temu, da so planirane preko spleta, da se jih občani lahko udeležijo tudi na dopustu) je udeležba izjemno slaba. Predvidevam, da slaba udeležba ni težava za zagotovitev minimalnih standardov?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 15:**

Ne, število udeležencev na delavnicah in javnih razpravah ni določeno. Poskusite z inovativnimi oz. atraktivnimi pristopi in morda manjšimi nagradami, da povečate interes javnosti.

- **Vprašanje št. 16: Opredelitev ukrepov v akcijskem načrtu**
(to ni del minimalnega standarda)

Kako natančno morajo biti predvideni ukrepi v akcijskem načrtu? Nekaj starih OCPS-jev je imelo le izjemno splošne ukrepe (ukrepi so bili npr.: uvedba cone umirjenega prometa, ukrepi za umirjanje prometa, zagotoviti kvalitetno parkiranje koles ipd.). Predvidevam, da morajo ukrepi biti natančno določeni (npr. kje se predlaga uvedbo cone umirjenega prometa, kakšni so ti ukrepi za umirjanje prometa in kje, na kak način se zagotovi kvalitetno parkiranje koles, ter na katerih lokacijah)?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 16:**

Akcijski načrt naj bo pripravljen skladno s 4. členom Pravilnikom o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja občinskih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikov, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju (Uradni list RS, št. 76/23) in Nacionalnimi smernicami za pripravo OCPS.

Splošnost oz. natančnost ukrepov je odvisna od stanja v posamezni občini. Če na primer občina še nima zasnove območij prijaznega prometa ali kolesarske strategije, še ne more natančno določiti ukrepa posameznih območij prijaznega prometa in načrtov prometnih tokov v njih ali pa zelo podrobnih ukrepov na področju kolesarjenja. Zato je pomembna analiza stanja, ki bo pokazala, kaj vse je v občini že narejeno kot izhodišče za nadaljnje načrtovanje trajnostnega prometnega sistema. Temu se prilagodi nabor ukrepov. Bolj napredne občine, ki že delajo na ukrepih trajnostne mobilnosti, imajo po navadi bolj konkretne ukrepe.

- **Vprašanje št. 17: Komuniciranje strateških vodil in zbiranje pobud za ukrepe**

Kaj je mišljeno pod: »dokazilo o komuniciranju strateških vodil in zbiranju pobud za ukrepe (objava in sintezno poročilo o pobudah)«. Na kak način naj dokument izdelamo/pripravimo? Prepisano iz Minimalnih standardov, sklop E.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 17:**

Ko je pripravljena končna različica strateških vodil, jih uskladimo s širšo delovno skupino. Pobude za ukrepe se lahko zbirajo že prej, lahko šele v sklopu E (glej odgovor na vprašanje št. 6 za izvedbo minimalnih standardov).

V dokazilu o komuniciranju strateških vodil in zbiranju pobud za ukrepe pripravite poročilo:

- a) kako ste komunicirali strateška vodila in sicer, ali ste preverili, da so zapisana tako, da jih razumejo vsi deležniki in kako ste končno različico uskladili s širšo delovno skupino;*
- b) kako ste zbirali pobude za ukrepe, na primer na delavnicah, preko spleta..., kdo vse je podal pobude in v katerih sklopih ipd. ter dodate seznam zbranih pobud z opredelitvijo do pobud.*

- **Vprašanje št. 18: Število anket v manjših občinah**

Pri svojem delu kot izdelovalci OCPS za manjše občine smo naleteli na težavo z izpolnjevanjem minimalnih standardov števila anket med prebivalci. Po našem mnenju in izkušnjah na terenu, so razmerja zahtevanega števila anket glede na število prebivalcev v občini postavljena neprimerno in nesorazmerno na škodo majhnih občin. Pri izvedbi anket v občinah pod 6.000 prebivalcev v nobeni občini ne uspemo pridobiti bistveno več od 100 anket (zahtevanih je 200), kljub številnim spodbudam in pristopom za angažma prebivalcev. OCPS delamo tudi za občine, v katerih je med 1000 in 1500 prebivalcev in v njih moramo po zahtevanih standardih zagotoviti odgovore med 13 % in 20 % celotne populacije občine! To je po naši izkušnji z uveljavljenimi metodami informiranja in nagovarjanja občanov v manjših občinah (1000 - 2000 prebivalcev) nedosegljiv delež.

Nasprotno imajo večje občine bistveno milejše standarde in pri njih ni težav z zahtevanim vzorcem. Če bi enak vzorec, kot ga moramo zagotoviti v manjših občinah zahtevali za večjo občino, bi npr. v MO Ljubljana morali opraviti okoli med 40.000 in 50.000 anket, zahtevanih pa je 500 (0,17 % populacije).

Glede na preveritev vzorca na terenu predlagamo, da se minimalni standardi glede števila anket popravijo vsaj za obe skupini najmanjših občin in sicer:

- občine do 6.000 prebivalcev zmanjšati standard z 200 na 100 anket,
- občine med 6.000 in 16.000 prebivalcev zmanjšati standard s 300 na 200 anket.

Zato vas prosimo za vaš ponovni razmislek o vprašanju, ki je že bilo zastavljeno. V upanju na tokratni pozitiven odziv, vas lepo pozdravljam.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 18:**

Glede doseganja minimalnih standardov pri anketi za splošno javnost smo s strani izdelovalcev OCPS poleg vaše prejeli tudi druge pripombe s podobno vsebino, dodatno pa smo izvedli še nekaj lastnih preveritev. Posledično se strinjamo z vašim komentarjem, da trenutni standardi nesorazmerno obremenjujejo manjše občine. Predlagane spremembe glede znižanja standardov za občine pod 6.000 prebivalcev na 100 anket in za občine med 6.000 in 16.000 prebivalcev na 200 anket, so smiselne. Minimalne standarde smo skladno z navedenim korigirali in s tem zagotovili, da bodo bolje odražali realno stanje na terenu ter upoštevali zmožnosti in kapacitete manjših občin.

- **Vprašanje št. 19: Izdelava OCPS več sosednjih občin**

- a) Z občinami, ki skupaj izdelujejo svoje OCPS smo se dogovorili o sestavi "skupne" ožje delovne skupine, iz vsake občine po dva člana (od katerih je eden koordinator priprave za posamezno občino), širšo delovno skupino pa bi oblikovala posebej vsaka občina.
- b) Eno medijsko sporočilo bi pripravili skupno za vse občine enotno.
- c) Samooceno (korak A4) bi izvedli skupaj z vsemi občinami.
- d) Ali lahko izvedemo skupno razstavo (ali samo vsebinsko enotno)?
- e) Ali lahko izvedemo skupno prireditve v sklopu ETM (ali skupaj vsaj v dveh občinah)?
- f) Ali je analiza stanja možna skupna, za celotno območje štirih občin?

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 19:**

- a) *Da, lahko imate delovno skupino, ki bo v velikem delu aktivnosti delovala skupaj. Kadar boste izvajali aktivnosti, vezane izključno na posamezno občino, bodo aktivni le člani delovne skupine iz te občine.*
- b) *Da, v sklopu A lahko pripravite skupno medijsko sporočilo, kot je določeno v odstopanjih od minimalnih standardov.*
- c) *Samooceno sicer lahko izvedete skupaj v okviru ožje delovne skupine predstavnikov vseh občin, vendar na način, da bo vsaka občina iskala odgovore glede pripravljenosti občine na proces priprave in izvajanja OCPS konkretno za svojo občino. Končni izdelek je torej samoocena za vsako občino posebej.*
- d) *Predlagamo, da razstavo zasnujete vsebinsko enotno in jo postavite v vseh občinah kot potujočo razstavo.*
- e) *Če sprašujete za medijsko sporočilo, ki ga je treba objaviti v času ETM kot minimalni standard, je sporočilo lahko podobno, vendar naj bo objavljeno na krajevno običajen način v vsaki občini posebej. Če pa se vprašanje ne navezuje na minimalne standarde naredite tako, kot mislite, da bo imelo največji učinek. Smiselno je, da lokalni koordinatorji ETM iz vsake občine predlagajo vsebino prireditve glede na občinski ETM program in prometno problematiko občine. Če je smiselno, dogodke med sabo povežete in nadgradite.*

f) V analizi stanja lahko skupaj izvedete tiste aktivnosti, ki so določene v odstopanjih od minimalnih standardov.